

[Aksel Larsen.]

man ikke, da der er opnået enighed derom. Men det er ikke noget forslag om at ændre de pågældende regler, vi har fremsat; jeg har forøvrigt ikke med mit ændringsforslag sagt, at jeg finder, disse regler er ideelle, men det er et forslag om, at den folkeafstemning, der kan tænkes iværksat i henhold til § 20, stk. 2, om en lov, der opgiver en del af Danmarks suverænitet, skal foregå ikke efter reglerne i § 42, men efter reglerne i § 89.

Det er altså aldeles ikke et forslag om ændring i reglerne i nogen af disse paragrafer, det er et forslag, der tilsigter at tilvejebringe en lille smule system — og statsministeren ved, at jeg er en meget stor tilhænger af, at der er system og logik i tingene — og at sikre, at man i hvert fald får en vis garanti for, at befolkningen også er indforstået med den suverænitetsopgivelse, der kan være tale om. Det får man ikke garanti for, hvis man laver folkeafstemningen efter reglerne i § 42, hvorom en tidligere statsminister har sagt noget, som i betænkelig grad ligner, hvad jeg har sagt om det — jeg håber ikke, det skal komme til at skade ham eller mig, at vi på det punkt virkelig er enige —, nemlig at folkeafstemningsreglen i § 42 er en narresut; det vil jeg nu ikke kalde den i forbindelse med et lovforslag om suverænitetsopgivelse, men dér vil jeg sige, at dér er den ganske urimelig, fordi den ikke sikrer, at blot en rimelig part af vælgerne positivt møder frem og erklærer: vi ønsker suveræniteten opgivet. Hvis man foretager folkeafstemning om suverænitetsopgivelse efter reglerne i § 42, kan det meget vel tænkes at gå på den måde, at mellem 20 og 30 pct. af samtlige vælgere møder frem og stemmer nej, og 2—3 pct. af samtlige vælgere møder frem og stemmer ja, og så erklærer regeringen: hermed er det vedtaget med tilslutning af vælgerne, at vi skal opgive suveræniteten, for de, der lå hjemme på sofaen, traf afgørelsen. Men dermed er der virkelig ikke truffet nogen tilfredsstillende afgørelse. Man måtte forlange, hvis befolkningsflertallet ønskede at opgive landets suverænitet, at overgive indenrigs myndighed til fremmed magt, at en vis del af vælgerne positivt mødte frem ved folkeafstemningen og bekræftede dette. Det er det, vi tilsigter at forlange med vort forslag om, at folkeafstemninger skal ske efter reglerne i § 89.

Jeg skal gerne bekende, at jeg personlig egentlig ikke finder dette tilstrækkeligt, at hvis jeg overhovedet skulle indlade mig på helhjertet at gå ind for, at det skulle afgøres ved folkeafstemning, ville jeg forlange, at mindst 50 pct. af samtlige vælgere skulle møde frem og stemme ja, men nu står der engang i § 89 40 pct., og man har erklæret fra flertalspartierne, at sådan skal det være, når det drejer sig om grundlovsændringer. Ja, men suverænitetsopgivelse vil i mangfoldige, formodentlig i alle tilfælde principielt være lig med en større eller mindre forandring af grundloven, og derfor synes vi, at vi er berettigede til at forlange reglerne i § 89, som den nu er udformet, benyttet og foreslå, at de kommer til anvendelse på folkeafstemninger vedrørende love efter § 20.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Ændringsforslaget (se foran)

forkastedes med 129 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at der i det omdelte optryk af grundlovsforslaget efter afstemningen ved anden behandling findes en fejl i § 58, 3. linie, hvor ordet „rigsdagens“ skal erstattes med ordet „folketingets“. Dette vil blive rettet.

Bomholt: Så står vi da ved tredje behandling af grundlovsforslaget. Vi kan se tilbage på det store arbejde, der her i tinget er udført. Vi ved endnu ikke i dag, hvorledes grundlovsforslagets skæbne vil blive; det kan ikke nægtes, at der er visse truende skyer på himlen. Denne grundlovsændring er sagligt bedømt af mådeholden karakter, først og fremmest bestemt af to hensyn: en landstingsreform og en reform af tronfølgeoven, men hertil kommer unægtelig også andre ting. Vi fra socialdemokratisk side ser noget meget betydningsfuldt i dette, at landstinget afskaffes, og at valgretsalderen sænkes. Det er resultatet af årtiers arbejde for vort vedkommende. Vi har i disse vanskelige år, efterkrigsårene, videreført den politiske demokratisering. De sidste